

6.11.2007

Dnr 1914/4/07

Beslutsfattare: Biträdande justitieombudsman Jukka Lindstedt

Föredragande: Justitieombudsmannasekreterare Mikko Sarja

SALO POLISINRÄTTNINGS SVENSKSPRÅKIGA KUNDBETJÄNING

1

KLAGOMÅL

I sin 7.6.2007 daterade skrivelse till justitieombudsmannen kritiserar klaganden polisinrättningen i Salo härad. Han uppger att han aldrig blivit erbjuden betjäning på sitt modersmål som är svenska. Som exempel nämner han sina erfarenheter i samband med att han förnyade sitt körkort och ansökte om pass.

- - -

3

AVGÖRANDE

Polischefen hänvisar i utredningen för det första till de viktigaste bestämmelserna om de gällande språkraven (6 och 10 § i språklagen, 5 och 6 § i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda samt 16 a § i polisförvaltningsförordningen).

Klagandens ärenden var av en sådan karaktär att han samtalade med kanslipersonalen. Eftersom högskoleexamen inte är behörighetsvillkor för dessa tjänstemän kan de enligt gällande lagstiftning inte ens hos en tvåspråkig myndighet förutsättas ha samma språkliga kompetens som personer som avlagt högskoleexamen (utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i befolkningsmajoritetens språk inom myndighetens ämbetsdistrikt samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket). Såsom konstateras också i utredningen är myndigheten emellertid i enlighet med språklagen förpliktad att ordna svenskspråkig service.

Det sistnämnda konstaterandet innebär att myndigheten på eget initiativ, t.ex. genom att ordna ändamålsenliga arbetsturer och genom personalutbildning, ska se till att kundernas grundläggande språkliga rättigheter förverkligas utan att de särskilt behöver be om det.

I den utredning som jag fått ifrågasätts inte över huvud taget de i klagomålet framförda påståendena om den bristfälliga servicen, utan det medges att servicen åtminstone inte alltid har uppfyllt de krav som språklagen ställer. Enligt utredningen har man på polisinrättningen insett vikten av att förverkliga de grundläggande språkliga rättigheterna och man har sålunda att tillgå personal som utan betydande dröjsmål kan betjäna åtminstone på nöjaktig

svenska. Detta har uppmärksammats även vid kansliet, men det är uppenbart att frågan om de grundläggande språkliga rättigheterna inte har fått den uppmärksamhet som den borde.

I utredningen redogörs också för de åtgärder som man redan vidtagit i ärendet (diskussioner med kanslipersonalen) eller som man har för avsikt att vidta (bl.a. ta upp saken under kanslipersonalens skolningsdag, bestämma förfaringssätt för att kartlägga behovet av svenskspråkig service, göra upp en lista över personer som behärskar svenska åtminstone nöjaktigt och stödja deltagande i språkkurser).

Av utredningen kan jag inte dra någon annan slutsats än att åtminstone den service som klaganden fick vid polisinspektionen var så tillvida bristfällig att man inte kunde erbjuda honom den service som språklagen förutsätter.

Den gällande språklagen har varit i kraft nästan fyra år. Redan enligt den föregående språklagen skulle myndigheterna tillgodose medborgarnas grundläggande språkliga rättigheter. Med beaktande av detta anser jag det vara klandervärt att man först med anledning av det enskilda fall som klagomålet avser har vidtagit de i utredningen nämnda konkreta och med tanke på framtiden motiverade åtgärderna. Jag understryker myndigheternas skyldighet att även i framtiden på eget initiativ se till att medborgarnas grundläggande språkliga rättigheter förverkligas, utan att de särskilt ska behöva be om det eller i efterhand vända sig till laglighetsövervakaren för att få frågan utredd.

4 ÅTGÄRDER

Jag meddelar polischefen vid polisinspektionen i Salo härad min uppfattning om det felaktiga förfarandet genom att sända honom en kopia av mitt beslut.